כה: האשה נקנית פרק ראשון קידושין

לכתחילה מצוה לבטלו[א] ויש לומר דכיון דהאי גברא למנחה גדולה קמכוין[ב] אם אימת דבעלמא כשר בדיעבד דהאי גברא שהתנדב קרבן גדול שרי אף לכתחילה עוד יש לומר דאיכא דפקותא אליבא דמ"ד התם[ג] אפילו התנדב מנחה גדולה אינו מביא אלא לוג אחד אם כן כשהתנדב ס"א עשרונים [ד]יצטרך להביא בשני כלים לפי שאין נכנסים יפה ויצטרך להביא שני לוגים שמן והוא לא התנדב אלא לוג אחד והוי כמו ייתור שמנו דקיימא לן (מנחות יח.) דייתור שמנו פסול ואי הוה שרי בדיעבד בכלי אחד היה עוד להביא לכתחילה שלא יבא לידי ייתור שמן ומיהו קשה מ"ע דראוי לי שנה הכתוב בלילה לעכב ליבעי בלילה ממש ואי לא שנה אפילו ראוי לא ליבעי וי"ל דודאי שנה הכתוב בלול כמה פעמים אבל לא כתב בלשון זווי [ה]ובלילה[ו] משמע דאתא לאשמועינן דלא בעינן אלא ראוי וא"ת בטבילה מג"ל דבעינן ראוי ויש לומר משום דכתיב[ז] ורחץ את כל בשרו דמשמע אפי' בית הסתרים וכתיב וידיו[ח] ורגליו[ט] מה ידיו מגברא אף כל מגברא וממעטים בית הסתרים מ"מ כיון דאיכא כל דמרגיון אפי' בית הסתרים איכא לאימר לכל הפחות להכי מרבי דבעינן ראוי לביאת מים:

בהמה נמה נקנית בסמירה. פי' בקונטרס בעליה מוסרים אותה לנוקח באפסר כדתניא לעיל כיצד בסמירה אוחזה בטלפיה כו' משמע מתוך לשונו דסמירה בעינן מיד ליד וכן פירש"י וסייעתי דאיה מהא דאמר בפ"ק דב"מ (דף ח:) מאי לשון [ט]מסירה כאדם המוסר דבר לחבירו וכן הביא דאמר[י] במציאה ובנכסי הגר מאן מסר ליה דליקני דמשמע דסמירה הוי מיד ליד וקשה לר"י דהא אמרינן לעיל כיצד בסמירה אוחזה בטלפיה כו' דלשון אחיזה בטלפי' משמע [יא]שמעלמא אוחזה ולא מסרה לו אדם לכן נראה[יב] לרבי דלא בעינן מיד ליד אלא כיון דאמר לך חזק וקני קנה והא דקאמר התם במציאה ובנכסי הגר מאן קמסר ליה דליקני היינו מי אמר לו לך חזק וקני ורב"ם פי'[יג] אחז בטלפיה אחז במלות המוכר דמשמע נמי מתוך לשונו דלא בעינן מסירה מיד ליד ועוד דאיה דמפרק המוכר את הספינה (ב"מ דף עו:) דפליגי התם תנאי חד אמר ספינה נקנית במסירה וחד אמר עד שימשוך ומסיק דכל היכא דאמר ליה לך חזק וקני כ"ע לא פליגי דקני[יד] כי פליגי כגון דאמר ליה לך משוך וקני מר סבר קפיד ומר סבר מדאה מקום הוא לו מדאמר קפיד אלמא אינו מוסרה מיד ליד דאי מסר ליה אמאי לא קני הא בטלה הקפדתו אלא ש"מ דמסירה לא הוי מיד ליד ועוד אי מסירה מיד ליד בעינן לא ה"ל למימר לך חזק וקני אלא תא חזק וקני:

בהמה נמה נקנית בסמירה. פי' בקונטרס דוקא בסמירה אבל במשיכה לא מיקניא דאין דרכה בכך להוליכה לפניו משמע לפירושו דמסירה עדיפא ממשיכה[טו] והא דקאמר דרש רב בקימחוניא בהמה נמה נקנית במשיכה ופריך שמואל דתנן ולא במשיכה הא תנן נמ"ק דנ"מ (דף כ.) היו שנים רוכבים על גבי בהמה או שהיה אחד רוכב ואחד מנהיג וכו' שהשנים יחלוקו משום דכל אחד קנה מחצה ומנהיג היינו משיכה[טז] ועוד דאמר התם (דף מ:) שמעת מיניה דמר שמואל תרתי רוכב ומנהיג חד קני וחד לא קני ולא ידענא הי מיניהו היכי דמי אילימא רוכב לחוד ומנהיג לחוד מנהיג מי איכא למ"ד דלא קני משמע דשמואל גופיה דקאמר הכא במסירה דוקא תנן קאמר התם דמנהיג קני דהיינו משיכה ועוד קשה דבגמרא בעו פיל לר' שמעון במה יקנה תבעי ליה נמי בהמה נמה במציאה ובנכסי הגר במה יקנה אלינא דרבי מאיר ורבי אליעזר ומשיכה לא קניא בבהמה נמה לדידהו ומיהו הך פירכא לא לשנויי ולמלק בין מקח וממכר למציאה ובנכסי הגר דמקח וממכר דאפשר במסירה לא מיקני במשיכה אבל במציאה ובנכסי הגר דלא אפשר במסירה מקניא במשיכה אבל אכתי קשה מרבי אליעזר דאית ליה הכא במסירה דוקא דקתני במתניתין דברי רבי מאיר ורבי אליעזר והתם[יז] קתני רבי אליעזר אומר רוכב בשדה ומנהיג בעיר קני ומוקי לה במקח וממכר אלמא משיכה קני אף לרבי אליעזר לכך פי' ר"י בהמה נמה נקנית במסירה היינו אף במסירה וכל שכן במשיכה דעדיפא[יח] והשתא ימא דפריך שמואל והתנן במסירה תנן כלומר אף במסירה ועוד יש לדקדק דמשיכה עדיפא ממסירה מהא דקתני בהמוכר את הספינה (ב"מ דף עו.) ספינה נקנית במסירה דברי רבי ומחכמים אומרים לא קנה עד שימשכנה משמע דלא קני במסירה לרבנן אלא במשיכה[יט] אלמא דרבי דאמר במסירה לא למעוטי משיכה אתא אבל למאן דאמר במשיכה למעוטי מסירה אתא והלשון נמי משמע דקאמר התם ספינה נמי תקני במסירה משמע עם המשיכה[כ] וכן סובר רש"ם דמשיכה משיכה מן המסירה דפירש בפרק המוכר את הספינה (שם דף עו:) עלה דהתם[כא] דאמרי ורבנן דאמרי תרוייהו מסירה קונה ברשות הרבים ובמקר שאינו של שניהם משיכה קונה בסימטא [ובמקר שהיא של שניהן] ופירש רש"ם התם מסירה קונה בסימטא ברשות הרבים משום דלא אפשר למיקנייה התם במשיכה דאין משיכה אלא כשמושך ברשותו והאי לאו רשותיה היא[כב] משיכה קונה בסימטא דאפשר הוי רשותו להניח שם מה שהוא צריך משא"כ ברשות הרבים ויכין דאפשר במשיכה שהוא קנין חשוב לאו אורחא דארעא למיקנייה במסירה[כג] שהוא קנין גרוע ור"ת הקשה על פירוש רש"ם וכי מלות הן משיכה ומסירה שמבטלות זו את זו שאין לעשות אלא מן המוכחר ופירש רבינו חם דשם משיכה קונה בסימטא כל שכן מסירה דעדיפא ממשיכה וכן פירש רש"י ומיהו שיטה דשמעתא קשה לפירושו כדפירשתי וה"ר חיים כהן מיישב פירוש רש"ם ומפרש דמסירה אינה קונה בסימטא לא מטעמא דרש"ם אלא נראה לו הטעם שבסימטא רשות של יחיד הוא והקודם בו זכה ופתמא דמילתא המוכר קדם והניח בהמתו לשם קודש שבא הלוקח ואם כן הוי מקום בהמתו כחצרו ואין מסירה ולא שום קנין מהני ברשות מוכר[כד] אע"ג דמשיכה קניא שם היינו משום שעקר הדבר ממקומו הראשון ור"י הקשה על מה שפירש רבינו חם דמסירה קונה אף בסימטא מהניא דפרק הספינה (שם דף עו:) דקאמר התם ספינה נקנית במסירה דברי רבי וחכמים אומרים במשיכה ופריך היכי דמי אילימא ברשות הרבים וכו' עד דקאמר לימא אביי ורבא דאמרי מסירה קונה ברשות הרבים אמרי כרבי כו' משמע דאי הוה מוקי לה בסימטא לא הוי קשה מידי ואי מסירה קונה בסימטא אפי' אם מיירי פלוגתא דרבי ומחכמים בסימטא הוה ליה למיפרך הכי לימא אביי ורבא דאמרי כרבי לכך נראה לר"י דא"ל דאמרי אביי ורבא מסירה קונה ברה"ר היינו דוקא ברה"ר אבל לא בסימטא ומפרש דמסירה אינה קונה בסימטא לא מטעמא דרש"ם אלא נראה לו הטעם שבסימטא רשות של יחיד הוא והקודם בו זכה ופתמא דמילתא המוכר קדם והניח בהמתו לשם קודש שבא הלוקח ואם כן הוי מקום בהמתו כחצרו ואין מסירה ולא שום קנין מהני ברשות מוכר[כה